

Raport dotyczący funkcjonowania Starostwa Powiatowego w Sztumie od wyborów w 2018 roku do 31 maja 2021 roku oraz podjęte działania naprawcze w celu wyeliminowania nieprawidłowości

Raport wynika z potrzeb sygnalizowanych przez radnych, pracowników urzędu i mieszkańców. Ta potrzeba to chęć uniknięcia przekłamań, tych którzy chcą zaczarować rzeczywistość, twierdząc, że w ciągu minionych dwóch i pół roku tej kadencji przeżywalimy nieustające pasmo sukcesów i było tak wspaniale, a teraz czeka nas ruina. Otóż nie było wspaniale i zapewniam, że ruiny nie ma i nie będzie, a czas dyletantów i niejasnych reguł się skończył, choć różne osoby próbują siać zamęt, napuszczać jednych pracowników na drugich i tworzyć złą atmosferę, że na przykład teraz będą zwalniani wszyscy ci urzędnicy, którzy zostali zatrudnieni przez poprzednią starostę. Otóż zapewniam, że tak nie będzie, choć zmiany personalne z pewnością będą, a niektóre już są widoczne. Najważniejsze będą kompetencje. Bezspornym faktem jest, że w ciągu 2,5 roku dotychczasowej kadencji do naszego powiatu trafiły znaczące środki finansowe z zewnątrz, z różnych programów rządowych i samorządowych. Przy tej okazji wymienia się (choć raczej sami się wymieniają) raz trzech, innym razem czterech, a jeszcze innym pięciu radnych, dodając na koniec konkluzję, że to wszystko dzięki „ciężkiej pracy starosty Sylwii Celmer”. No i brawo. Ale rzeczywistość jednak skrzeczy i warto te peany nieco zniuansować, bo osób, które były zaangażowane w pozyskiwanie środków było znacznie więcej. Na usta zatem ciśnie się nieodparcie cytata z hrabiego Aleksandra Fredry „znaj proporcjum mocium panie”. Oczywiście praktyka jest taka, że to urzędujący starosta wypina pierś do orderów za sukcesy i tego nie kwestionuję. Taki przywilej zarządzającego. Oczywiście praktyka polityczna jest taka, że większe szanse na skuteczne lobbowanie mają środowiska związane z rządzącą aktualnie ekipą, tak bywało i tak bywa, choć obecnie brak precyzyjnych reguł i uznaniowość decydentów została niestety nad wyraz rozwinięta. Niezależnie od tego nadal podtrzymuję wolę współpracy ze wszystkimi radnymi, mieszkańcami i środowiskami politycznymi, którzy chcą działać dla dobra wspólnego ziemi sztumskiej.

Raport jest podsumowaniem okresu od początku tej kadencji do momentu odwołania z funkcji starosty Sylwii Celmer w dniu 30 maja 2021 roku. To efekt mojej pracy nad dokumentami, rozmów z pracownikami, a także własnych obserwacji. Zdecydowałem się na taką formę, także z tego względu, by nie narażać budżetu starostwa na dodatkowe i niepotrzebne koszty finansowe, bo tych w ostatnim czasie było i tak sporo. Raport został podzielony na osiem części, wzbogaconych działaniami naprawczymi, które już zostały podjęte lub są w toku.

I Działania niezgodne z prawem

1. W dniu 19 maja 2021 r. starosta sztumski Sylwia Celmer podpisała pozwolenie dla prywatnego przedsiębiorcy (rodzina byłego członka zarządu powiatu sztumskiego) na zmianę sposobu użytkowania gruntu, z lasu (znajdującego się na działce nr 210 ob. Nowa Wieś, gmina Sztum), na użytek rolny, czym przekroczyła swoje uprawnienia, gdyż wydanie decyzji nastąpiło wbrew ustawowym przesłankom, wbrew stanowisku pracownika merytorycznie zajmującego się sprawą, a także mimo negatywnego stanowiska zarówno Nadleśnictwa Kwidzyn, jak i Miasta i Gminy Sztum. Decyzja ta potencjalnie naraża środowisko na spowodowanie negatywnych, nieodwracalnych zmian co stanowi działanie na szkodę interesu publicznego.

2. W dniu 28 maja 2021 r. starosta Sylwia Celmer zezwoliła spółce Pro Soil sp. z o. o. na przetwarzanie i składowanie odpadów na działce nr 210 ob. Nowa Wieś, gmina Sztum, bez zebrania kompletnej, wymaganej przepisami prawa dokumentacji, w szczególności decyzji o warunkach zabudowy oraz bez uzyskania uprzedniej oceny skutków wydania takiej decyzji przez pracownika wydziału ochrony środowiska, czym przekroczyła swoje uprawnienia oraz naraziła środowisko na spowodowanie negatywnych nieodwracalnych zmian. To działanie na szkodę interesu publicznego. Ponadto starosta nie odpowiedziała na wniosek burmistrza Sztumu, który w piśmie z 20 maja 2021 roku domagał się uznania gminy Sztum za stronę w toczącym się postępowaniu administracyjnym dotyczącym wydania pozwolenia na przetwarzanie odpadów. To dowody na to, że podjęta przez starostę decyzja miała charakter celowy i była świadomym naruszeniem wielu przepisów różnych aktów prawnych.

Dziwić może pośpiech w wydaniu przedmiotowej decyzji, być może był on spowodowany zbliżającą się Radą Powiatu Sztumskiego, na której miał być poddany pod głosowanie wniosek o odwołanie pani Sylwii Celmer ze stanowiska starosty. Okoliczność ta nie uzasadniała podjęcia decyzji w postępowaniu, w którym nie zgromadzono wymaganych dokumentów oraz nie zasięgnięto rzetelnej opinii pracowników starostwa posiadających wiedzę w tym zakresie. W związku z takim postępowaniem doszło do przekroczenia uprawnień stanowiącego jednocześnie działanie na szkodę interesu publicznego.

II Niegospodarność

1. Starostwo ma zapewnioną obsługę prawną w postaci radcy prawnego na etacie. Mimo to podpisano umowę na obsługę prawną z firmą zewnętrzną Kancelarie Adwokackie Anna Żmijewska z Białegostoku. Umowa została zawarta 28 grudnia 2020 roku na rok i dotyczyła pełnej obsługi prawnej starostwa sztumskiego, w tym reprezentacji w sprawach sądowych, bieżącego doradztwa prawnego, reprezentowania starostwa we wszystkich sprawach spornych, etc. Miesięczne wynagrodzenie zostało ustalone na poziomie **4500 zł netto** (w tym czasie etatowy radca prawny starostwa zarabiał miesięcznie **4411,2 zł brutto**), ponadto zwrot kosztów zastępstwa adwokackiego, a także koszty podróży. 28 maja 2021 pani Żmijewska przesłała pismo o rozwiązaniu umowy ze starostwem. Łącznie za 6 miesięcy z budżetu powiatu sztumskiego zapłacono na rzecz kancelarii adwokackiej kwotę **33 210 zł brutto**.
2. Poza tym w lipcu 2020 roku Kancelaria Radcy Prawnego Tomasza Bąkowskiego z Gdańska wystawiła dwie faktury za swoje usługi, mimo, że starostwo zatrudniało na etacie radcę prawnego. Łączny koszt obu opinii to kwota – **15 990 zł brutto**:
 - a. 6.07 wystawiono fakturę, z terminem płatności do 13.07 na przyjęcie sprawy i sporządzenie opinii w sprawie oceny decyzji starosty sztumskiego nr 2/2020 (OS.6233.3.2020 MK) z 18.03.2020 r. na kwotę **9840 zł brutto**. Sprawa dotyczyła zgody starosty dla firmy reprezentowanej przez panią Justynę Krupę i firmę Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowo-Usługowe „EKO-POWIŚLE” Sp. z o.o. na przetwarzanie odpadów (dziesięciokrotnie większej ilości niż w decyzji z 2016 roku) poza instalacjami w urządzeniu, zmieniającej decyzję starosty z 2016 roku. Faktura wpłynęła do starostwa w dniu 14.08.2020 r. i została opłacona. Kancelaria

- T. Bąkowskiego (opinia sporządzona 5.08.2020) stwierdziła, że opinia starosty sztumskiego nie została wydana z naruszeniem prawa.
- b. 14.08 kancelaria wystawiła fakturę (płatną do 28.08.2020) za opinię w sprawie zasadności żądania stwierdzenia nieważności decyzji starosty sztumskiego nr 2/2020 z 18.03.2020 na kwotę **6150 zł** brutto. 15 maja 2020 roku burmistrz Sztumu złożył wniosek do starostwa sztumskiego o uchylenie decyzji starosty. Opinia prawna Kancelarii T. Bąkowskiego została wydana w dniu 30.06.2020 roku i potwierdziła, że starosta działał zgodnie z prawem, a burmistrz Sztumu nie jest stroną w sprawie.
 - c. 7.07.2020 r burmistrz Sztumu skierował do Samorządowego Kolegium Odwoławczego (SKO) wniosek o wszczęcie z urzędu postępowania w przedmiocie stwierdzenia nieważności decyzji starosty nr 2/2020 z dnia 18.03.2020 roku, sugerując, że została wydana z naruszeniem prawa, domagając się jej wstrzymania.
 - d. 27.10.2020 SKO stwierdziło nieważność ostatecznej decyzji wydanej przez starostę sztumskiego z dnia 18.03.2020 r. i po odwołaniu się od tej decyzji przez firmę EKO Powiśle, Samorządowe Kolegium Odwoławcze w dniu 25.08.2021 roku wydało orzeczenie o utrzymaniu w mocy swoje wcześniejszej decyzji.
3. W związku ze źle naliczonym wynagrodzeniem starosta Sylwia Celmer otrzymała w miesiącach od marca 2020 do maja 2021 wynagrodzenie wyższe od ustawowego o łączną kwotę **22 239,09 zł**. Wynagrodzenie naliczone zostało zgodnie z uchwałą nr XVI/129/2020 Rady Powiatu Sztumskiego z dnia 19 maja 2020 roku, jednak kwoty ujęte w uchwale nie są zgodne z obowiązującą tabelą wynagrodzeń pracowników samorządowych zatrudnionych na podstawie wyboru, zawartych w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 15 maja 2018 roku w sprawie wynagrodzeń pracowników samorządowych (Dz.U. z 2018 r. poz. 936). Stawki wynagrodzenia zawarte w uchwale podano wg tabeli obowiązującej do dnia 30 czerwca 2018 roku, jednak w dniu podjęcia uchwały obowiązywały stawki wg tabeli od 1 lipca 2018 roku. Od marca 2020 do maja 2021 staroście wypłacono łącznie 163 925 zł, a powinno się wypłacić 145 885 zł. Dodatkowo, w związku z ustaniem stosunku pracy, wypłacono ekwiwalent (także wadliwie naliczony) za niewykorzystany urlop i odprawę:
- a. Ekwiwalent – 27 151, 28 zł – winno być 24 160,19 zł
 - b. Odprawa – 10 965, 00 zł – winno być 9757,00 zł
 - c. Łączna kwota niesłusznie pobranego wynagrodzenia - **22 239,09 zł**.
4. W związku z zatrudnieniem na stanowisku nowego skarbnika pani Gabrieli Smolińskiej starostwo, poza wynagrodzeniem, poniosło dodatkowe koszty:
- a. Mimo tego, że w wydziale finansowym zatrudnione były osoby merytorycznie przygotowane do prowadzenia gospodarki finansowej, to do pomocy skarbnikowi zatrudniono (od 1.12.2020 r. do 31.08.2021 r.) dodatkową osobę z zewnątrz na ½ etatu, co kosztowało budżet powiatu łącznie **38 700 zł** brutto.
 - b. Szkolenie na temat Wieloletniej Prognozy Finansowej i zasad tworzenia budżetu zostało zorganizowane dla wszystkich pracowników starostwa i wyniosło 4 000 zł i znacznie przewyższyło szkolenie jednoosobowe tj. dla osoby sporządzającej WPF. W/w wydatek był zbędny, tym bardziej, że budżet na 2021 rok wykonała firma zewnętrzna na zlecenie starosty Sylwii Celmer.
 - c. Mimo, że opracowanie budżetu należy do kluczowych obowiązków skarbnika, to budżet na zlecenie starosty został opracowany przez firmę zewnętrzną - kosztowało to **6 027 zł**.
 - d. Osoba zewnętrzna, na zlecenie starosty, sporządziła bilans za 2019 rok – koszt **3300 zł**.
 - e. Doposażenie stanowiska nowego skarbnika kosztowało **3 800 zł**.

- f. Łączny, dodatkowy koszt funkcjonowania skarbnika, poza wynagrodzeniem, wyniósł **55 827 zł**.
5. Bez konsultacji z naczelnikiem wydziału komunikacji utworzono referat ds. dróg, a kierownikiem została osoba przeniesiona z Urzędu Gminy w Ryjewie. Kompetencje tej osoby nie były znane naczelnikowi wydziału, który de facto zajmował się właśnie drogami.
 6. Mimo tego, że w latach 2017-2020 wydatki na promocję wynosiły w granicach 46-59 tys. zł, to na 2021 rok zaplanowano kwotę 44 024,94 zł. Do końca czerwca wydatkowano ponad 90% tej kwoty, najwięcej w miesiącu maju, tuż przed odwołaniem starosty przez Radę Powiatu. W czerwcu, już po zmianie władz starostwa, spłynęły faktury do opłacenia bez podpisanego zlecenia (brak zabezpieczonych środków w dziale promocji), m.in. na zakup banera z napisem powiat sztumski, ogłoszenia prasowe o sukcesach starosty zamieszczone w prasie regionalnej, butelki termiczne dla strażaków, etc.
 7. W kwietniu 2021 podpisano z Piotrem Podlewskim porozumienie na wydanie książki „Penetracje wokół Sztumu”, ale z powodu tego, że porozumienie nie dotarło do wydziału księgowości i nie zaangażowano na ten cel środków, których zresztą nie było już w budżecie promocji, w związku z tym o ponad dwa miesiące przekroczone termin przelewu środków dla autora.
 8. Kuriozalnym przedsięwzięciem promocyjnym było wydanie Informatora Szkolnego, drukowanego zresztą dwukrotnie, bo starosta zakwestionowała ułożenie swego zdjęcia i wypowiedzi w folderze. Nakład wyniósł 2x600 egzemplarzy (koszt łączny **2 360 zł**). W tym czasie szkoły podstawowe w powiecie sztumskim kończyły około setki uczniów, a ponadto każda z powiatowych szkół miała w tym czasie wydrukowane już własne foldery rekrutacyjne lub realizowała inne formy reklamujące szkołę (filmiki, aktywność na portalach społecznościowych, banery w miejscach publicznych, etc.).

III Realizacja zadań statutowych starostwa

1. Po okresie zimowym nie ogłoszono przetargu na sprzątanie ulic w Sztumie i Dzierzgoniu i ulice do czerwca 2021 roku nie były sprzątane. Wynikało to z faktu, że koszty zimowego utrzymania dróg znacznie przewyższyły środki zabezpieczone w budżecie (ponad milion zł), w związku z czym należało dokonać zmian budżetowych i w innych wydatkach bieżących znaleźć środki na sprzątanie ulic. Niestety nie zrobiono tego, mimo skarg ze strony mieszkańców gminy Sztum i Dzierzgoń. Drogi były zaniedbane i brudne.
2. Tymczasowe i kosztowne rozwiązanie kwestii zarządzania przystanią w Białej Górze. Umowy były podpisywane z dużym opóźnieniem (np. obowiązywała od kwietnia a podpisana w lipcu). Nie rozstrzygnięto do końca kwestii płacenia podatków w związku z prowadzoną na obiekcie działalnością gospodarczą. Mogło to skutkować koniecznością opłacenia zaległych podatków i odsetek dla gminy Sztum i Ryjewo.
3. Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej w dniu 29 czerwca 2021 roku wydał decyzję o nałożeniu na starostę kary pieniężnej w wysokości 3000 zł za nieprzekazanie przez starostwo w wyznaczonym terminie informacji dotyczących stawek opłaty za zajęcie pasa drogowego w celu przeprowadzenia robót w pasie drogowym, umieszczenia urządzeń infrastruktury, etc. Rada Powiatu 30 grudnia 2019 podjęła uchwałę o wysokości stawek opłat i nie przekazała takiej informacji do UKE. Prezes wezwał by uzupełnić te informacje do 10 grudnia 2020, ale starosta odpowiedział dopiero 16.12,

czyli sześć dni po terminie. Pisma były przechowywane przez starostę lub byłego naczelnika wydziału komunikacji i odpowiedź została wysłana po terminie.

IV Kwestie związane z inwestycjami

1. W związku z budową ferm wiatrakowych na terenie powiatu sztumskiego do budżetu powiatu trafiło 24 mln zł, które miały być przeznaczone na modernizację dróg zniszczonych przez firmy budujące wiatraki. Koszty tych zniszczeń oszacowano wstępnie na kwotę ponad 34 mln zł i to były dość realne koszty. W negocjacjach, w trakcie których ustalono ostateczną kwotę odszkodowań, ze strony powiatu brała udział jedynie starosta Sylwia Celmer. Wątpliwości budzić może wynegocjowana kwota, niższa niż można było się spodziewać. Ponadto, bardziej korzystnym rozwiązaniem dla budżetu starostwa, była umowa przygotowana przez byłego starostę Wojciecha Cymerysa, zgodnie z którą firmy wiatrakowe miały obowiązek naprawienia dróg, które zostały zniszczone w wyniku ich działalności. Takie rozwiązanie znacznie skróciłoby realizację inwestycji, bez konieczności organizowania przetargów, bo firmy „wiatrakowe” mogły by to zrobić w ramach własnej działalności.
2. Brak dokumentacji techniczno-kosztorysowych dla części projektów inwestycyjnych, które planowano do realizacji, ponieważ nie wydano polecenia dla podległych pracowników, by takie działania zostały podjęte.
3. Brak wieloletnich planów inwestycyjnych w obszarze infrastruktury transportowo – komunikacyjnej, edukacyjnej, działań adaptacyjno-mitygacyjnych przeciwdziałających zmianom klimatycznym, które umożliwiłyby opracowanie niezbędnych dokumentacji techniczno-kosztorysowych oraz pozyskanie wymaganych pozwoleń jeszcze przed rozpoczęciem naborów wniosków aplikacyjnych.
4. Do rządowego Funduszu Dróg Lokalnych zgłoszono pięć dróg (3 miejskie w Sztumie i Dzierzgoniu i 2 wiejskie Pronie-Tabory, Jordanki-Bukowo). Powiat otrzymał dofinansowanie w wysokości 2 217 637,50zł. Wkład gmin oraz powiatu oszacowano na poziomie 3 958 036, 50 zł (po połowie gminy i powiat). Drogi te w zasadzie nie kwalifikowały się do tego programu i zostały zgłoszone nadmiarowo, ze względu na brak możliwości wykonania przebudowy zgodnie z wymaganymi standardami, licząc na uznaniowość ministerstwa. W związku z tym trzeba było wystąpić o tzw. odstępstwa. Drogi miejskie łatwiej było uzasadnić, bo zaproponowano wprowadzenie ruchu jednokierunkowego. Jeśli chodzi o drogi wiejskie to ministerstwo nie zgadzało się na zmniejszenie norm, oczekując od powiatu, że niezależnie od kosztów dokona przebudowy dróg, zgodnie z obowiązującymi standardami. Efekt - koszt przebudowy byłby wyższy o ok. 30-50%, co oznaczałoby, że dodatkowe środki musiały by się znaleźć w budżecie powiatu i gmin.
5. Problemy związane z firmą CJR, która była jednym z wykonawców tzw. inwestycji wiatrakowych. Korzystając z dróg powiatowych i wykonując zjazdy na drogi technologiczne (wiatrakowe) firma nie wystąpiła przed rozpoczęciem inwestycji o wyrażenie zgody na zajęcie pasa drogowego. Z wycień byłego naczelnika wydziału komunikacji starostwa wynikało, że w związku z niedopełnieniem tego obowiązku, firma powinna zapłacić ok. 3 mln zł. Firma nie zaakceptowała przedstawionej kwoty i odwołała się od decyzji powiatu do SKO. Starostwo nie reagowało na pisma CJR, które kwestionowało naliczone kwoty odszkodowania i skierowało sprawę na drogę sądową, na opieszałość starostwa. Radca prawny w sierpniu przygotował odpowiedź i sprawa jest w toku.

6. Nikt nie kwestionuje osiągnięć starosty w zakresie pozyskiwania środków zewnętrznych na ważne inwestycje w powiecie sztumskim. Najważniejszym jednak problemem, który związany jest z zaplanowanymi inwestycjami jest fakt, że mimo pozyskanych środków nie przygotowano zarówno odpowiednich przetargów na opracowanie dokumentacji, a także na wykonawstwo inwestycji. Nie wynikało to z opieszałości urzędników, a z braku odpowiednich i szybkich decyzji starosty:
 - a. W okresie od stycznia do końca maja 2021 przygotowano następujące ogłoszenia na wykonanie inwestycji:
 - przebudowa przepustu w Stążkach (rozstrzygnięty po unieważnieniu dopiero 22.06),
 - przebudowa drogi od stacji kolejowej w Sztumskiej Wsi do DK 55 (unieważniony ze względu na wysokie koszty i wycofany tymczasowo z realizacji, ze względu na dobrą jakość tej drogi i większymi potrzebami remontowymi na innych drogach np. Postolin-Pułkowice),
 - przebudowa drogi Sadłuki – Postolin,
 - przebudowa drogi Lubochowo-Najatki, jedynie na odcinku 300 metrów, bez konkretnego planu na dalszy ciąg zaniedbanej drogi,
 - przebudowa drogi DK 55 – PKP Gościszewo.

V Niezrozumiała polityka kadrowa

1. W okresie pełnienia funkcji starosty przez Sylwię Celmer ze starostwa odeszło kilkanaście wykształconych i doświadczonych osób, w tym, z tak istotnych dla sprawnego zarządzania powiatem stanowisk, jak skarbnik, naczelnik wydziału edukacji, naczelnik wydziału dróg i komunikacji, sekretarz. Odejścia z pracy nie wynikały z własnej woli, a z powodu presji, złej atmosfery w pracy czy braku możliwości porozumienia się ze starostą. Zatrudniono kilkanaście nowych osób, część z przeniesienia, część z naboru i w krótkim czasie większość z tych osób otrzymała umowy o pracę na czas nieokreślony. Nie wszyscy ci pracownicy byli merytorycznie przygotowani do pracy w starostwie powiatowym.
2. Z jednej strony zatrudniano osoby niekompetentne i bez wykształcenia (wydział edukacji), przyjmowano osoby, bez wyznaczenia im konkretnych zadań (wydział organizacyjny), a z drugiej strony doprowadzono do przeciążenia innych stanowisk. Zamówieniami publicznymi zajmowała się jedna osoba, która była jednocześnie naczelnikiem wydziału organizacyjnego. W związku ze znaczą liczbą przygotowywanych inwestycji i braku decyzyjności ze strony starosty, doszło do opóźnień w ogłaszaniu przetargów na dokumentacje czy wykonawstwo poszczególnych inwestycji. Dzięki pozyskanym środkom z różnych źródeł tegoroczne inwestycje w ciągu roku zaplanowano na poziomie 25 296 934 zł (pierwotny plan wynosił 1 050 000 zł). Wykonanie za pierwsze półrocze wyniosło 70 233 zł, co stanowi 0,28% planowanych wydatków. To oczywiście rzutuje na globalne wykonanie wydatków budżetowych, które w tej chwili jest na poziomie poniżej 30%. Nie świadczy to najlepiej o planowaniu i zarządzaniu budżetem powiatu. Informacje o pozyskanych środkach były szumnie obwieszczane (i słusznie), ale nie zadbano niestety o to, by środki te w sposób racjonalny i terminowy wykorzystać.
3. Do końca czerwca rozpoczęto zaledwie 3 zaplanowane na ten rok inwestycje: Postolin-Sadłuki, Lubochowo-Najatki, DK 55-stacja kolejowa w Gościszewie, choć w przypadku Gościszewa zaniedbano uzyskanie zgody na wycinkę drzew, które kolidowały z realizowaną inwestycją.

4. Brak zasobów kadrowych, których zadaniem byłoby opracowanie niezbędnych dokumentacji, zgód i pozwoleń dla inwestycji, które w perspektywie 2021-2027 mogłyby aplikować o dofinansowanie z funduszy UE oraz innych funduszy celowych.
5. Mimo istniejących potrzeb nie zatrudniono kierowcy, który był niezbędny do wyjazdów służbowych, do których w związku z tym delegowano pracowników różnych wydziałów, odrywając ich od własnych obowiązków.
6. Mimo wielokrotnych uwag ze strony pracowników nie zatrudniono nikogo do prowadzenia archiwum i w związku z tym wiele dokumentów jest składowanych bezpośrednio na stanowiskach pracy w wielu wydziałach.
7. Zdarzały się sytuacje, że starosta ingerowała w politykę kadrową jednostek podległych starostwu, na przykład wyrażając, lub nie, zgodę na zatrudnienie konkretnego pracownika, wyrażając lub nie zgodę na liczbę nadgodzin dla konkretnych nauczycieli. W przypadku dyrektorów szkół niezrozumiałe były także różnice w dodatkach funkcyjnych czy motywacyjnych

VI Sprawy organizacyjne w starostwie

1. Terminowość przekazywania korespondencji wychodzącej i przychodzącej - korespondencja do niektórych wydziałów trafiała po ok 5-7 dniach od daty wpływu do starostwa, co często skutkowało tym, że odpowiedzi do klientów wychodziły po czasie. Przyczyną było przetrzymywanie korespondencji przez starostę.
2. Zdarzały się umowy na których brakowało podpisów radcy prawnego i skarbnika – co było powodem nieprawidłowo sporządzonych umów, zawieranie umów bez pokrycia w budżecie. Brak zaangażowania całości umów, pomimo iż płatności były rozbite na raty.
3. Brak przestrzegania planu budżetu poszczególnych wydziałów i samodzielnych stanowisk, co w konsekwencji oznaczało ponoszenie wydatków bez zabezpieczenia w planie.
4. Nie zawsze stosowano zasadę zatrudnienia na zastępstwo, gdy pracownik zatrudniony na czas nieokreślony przebywa na dłuższym zwolnieniu, co powodowało podwójne zatrudnienie na danym stanowisku.

VII Sprawy pracownicze

1. Z informacji uzyskanymi od pracowników wynika, że starosta nie tylko nie miała żadnego planu działania w strukturze urzędu, ale swoimi chaotycznymi i nieprzemyślanymi działaniami, dezorganizowała pracę kolejnych wydziałów. Swoimi działaniami doprowadziła do rezygnacji ze stanowisk kilku naczelników wydziałów, którzy sumiennie i z sukcesami wykonywali swoje obowiązki. Nagła rotacja pracowników połączona z reorganizacją wydziałów, działała ze szkodą dla pracy urzędu i powodowała, że na wielu poziomach pojawiały się problemy: komunikacyjne i decyzyjne, a także przerzucana była odpowiedzialność za konkretne zadania. W związku z tym, nie zawsze było wiadomo kto i za co odpowiadał.
2. W ostatnich miesiącach przed odwołaniem starosty odnotowano w urzędzie wysoką absencję, urlopy i zwolnienia lekarskie. W związku z tym bywały sytuacje, że jedna osoba była zmuszana zastępować dwie inne osoby w pracy. Był moment, że jeden

z wydziałów – Wydział Edukacji i Ochrony Zdrowia – w ogóle nie funkcjonował. Wielu pracowników miała problemy zdrowotne, z powodu złej atmosfery w pracy, nadmiernego przeciążeniem obowiązkami w pracy, niepewnością co przyniesie kolejny dzień.

3. Pracownicy starostwa wymieniają następujące działania mobbingowe starosty wobec podwładnych:

- „Normą w rozmowach było przerywanie zdania w pół słowa, nie dając możliwości pracownikowi wypowiedzenia się. Na pytania starosta reagowała agresją i krzykiem, lub robiła wykład, jak należy pracować, sugerując, że wszystko to co robi pracownik jest złe, tym samym nie dając wskazówek co należy robić w danej sytuacji.
- Część pracowników była całkowicie lub częściowo ignorowana – co nie dawało możliwości bieżącego załatwiania spraw
- Zdarzały się przypadki gróźb np. utratą pracy, zwolnieniem, nieuzasadnionym oskarżeniem o niewywiązywaniu się z obowiązków, o tym, że dany pracownik nie jest do niczego potrzebny. Wyśmiewanie nie tylko na osobności, również w obecności współpracowników czy podwładnych
- Odbierano wcześniej przydzielone zadania twierdząc, że dany pracownik się do tego nie nadaje, wymuszano na nim wykonanie dokumentów, następnie na podstawie tych dokumentów inny „zaufany” staroście pracownik procedował jako swój pomysł i zbierał za to pochwały.
- Normą było dokładanie części pracownikom nowe zadania, których realizacja była albo niemożliwa, albo całkowicie niepotrzebna. Część pracowników słyszała, że na jego miejsce czeka wiele innych osób, jeżeli więc coś mu nie pasuje (brak dni wolnych, konieczność przychodzenia do pracy nawet w złym stanie zdrowia pod groźbą utraty stanowiska) może odejść, bo nikt go w pracy nie trzyma
- Zła organizacja pracy przez starostę doprowadziła do sytuacji, że część pracowników musiała pracować zdalnie na zwolnieniach lekarskich, aby zachować płynność pracy urzędu.
- Zdarzyły się przypadki, że obiecywano podwyżki lub awanse konkretnym pracownikom, aby „pozbyć się” naczelników, lub innych niewygodnych osób. W przypadku, gdy pracownik odmawiał, dołączał do grupy, która była poddawana presji ze strony starosty. Normą było rozsiewanie fałszywych informacji pomiędzy pracownikami co spowodowało, że wieloletni pracownicy przestali ufać sobie wzajemnie. W atmosferze pomówień trudno było ustalić co jest prawdą a co fałszem. Normą było promowanie niekoleżeńskich postaw w zamian za korzyści za donosicielstwo lub ukrywanie pewnych zachowań (także niezgodnych z prawem).
- Normą było podział pracowników na lepszych i gorszych. U części osób pod wpływem takich działań pogorszył się stan zdrowia, co spowodowało lawinę zwolnień lekarskich lub rezygnacji z pracy. To wiąże się z tym, że obecni w pracy pracownicy muszą wykonywać pracę nie tylko za siebie, ale za 1 lub 2 dodatkowe osoby.
- Nierówne traktowanie pracowników w kwestiach podziału środków finansowych np. premii, podziału zadań – część pracowników była nadmiernie obciążona co rodziło stres, pomyłki, a pozostała grupa, czyli „świta” miała bliżej nieokreślone zadania, przyznanie w trudnej sytuacji związanej z pandemią COVID niektórym osobom możliwość pracy zdalnej, a odmawianie innym z tego samego wydziału.

- W czasie nieobecności w pracy tych osób pozostali pracownicy musieli wykonywać ich pracę pod groźbą różnych sankcji, brak możliwości pójścia niektórych pracowników na zaległe urlopy. Takie działania doprowadziły do sytuacji, że pracownicy czuli się niedoceniani, zmniejszyła się ich pewność siebie i wiara we własne możliwości.
- W efekcie uporczywych działań prowadzonych przez starostę u pracowników wystąpiła zaniżona ocena przydatności zawodowej, a także poczucie poniżenia, ośmieszenia, a także odizolowanie i wyeliminowanie z zespołu. Lęk przed przyjściem codziennym do pracy, strach przed wypowiedaniem się na różne tematy zwłaszcza o sytuacji jaka ma miejsce w zakładzie pracy, był normą. Zdarzały się także przypadki nagrywania pracowników.

VIII Inne działania

1. Brak skutecznych działań zmierzających do integracji gmin powiatu sztumskiego.
2. Brak współpracy szczególnie widoczny był w odniesieniu do Miasta i Gminy Sztum.
3. Zaangażowanie starostwa w promowanie Karty Praw Rodziny przygotowanej przez ortodoksyjne Ordo Iuris, a także uchwalenie tej Karty (unieważnionej po kilku miesiącach) przyniosło negatywne skutki dla promocji powiatu sztumskiego.
4. Brak aktywności powiatu sztumskiego w relacjach z samorządem województwa pomorskiego.
5. Brak istotnej aktywności starosty w ogólnopolskich związkach i stowarzyszeniach samorządowych.

Działania naprawcze podjęte od 1 czerwca 2021 roku

1. Działania podjęte w kwestii bezprawnej zgody na odlesienie i składowanie odpadów w Nowej Wsi
 - a. skierowano sprawę do SKO o wstrzymanie decyzji i uznanie decyzji starosty za nieważną - SKO 6.08.2021 r. odpowiedziało, że wszczyna z urzędu postępowanie administracyjne w sprawie stwierdzenia nieważności decyzji starosty z dnia 19.05 zezwalającej na zmianę lasu na użytek rolny.
 - b. skierowanie sprawy do Prokuratury - zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa przez Sylwię Celmer za przekroczenie uprawnień i wydaniu decyzji na odlesienie działki w Nowej Wsi, wbrew ustawowym przesłankom i stanowisku pracownika merytorycznego oraz zezwolenie spółce Pro Soil na składowanie odpadów bez wymaganej dokumentacji. Prokuratura wszczęła śledztwo w tej sprawie.
2. Dzięki merytorycznie uzasadnionym wnioskom przygotowanym przez wydział finansowy starostwa, w sierpniu 2021 roku, udało się uniknąć zapłaty podatków od przystani w Białej Górze. To oszczędność rządu ponad 22 000 zł.
3. Przesunięcie w budżecie środków na sprzątnięcie ulic. W wyniku zapytań ofertowych wyłoniono wykonawcę na sprzątnięcie dróg powiatowych w Sztumie i Dzierzgoniu i drogi od 25 czerwca 2021 roku są już sukcesywnie sprzątnięte, za łączną kwotę 72 576 zł brutto (Sztum i Dzierzgoń).
4. Po interwencjach w Urzędzie Wojewódzkim, w związku z brakiem zgody ministerstwa infrastruktury na tzw. odstępstwa, podjęto decyzję by realizować inwestycje, mimo większych kosztów, które będą musiały być poniesione z budżetu powiatu i gmin.

5. W czerwcu podjęto pilne działania by w trybie przyspieszonym ogłaszać przetargi na dokumentację techniczną oraz wykonanie kolejnych inwestycji.
6. Ze względu na to, że w starostwie zajmowała się do tej pory tymi sprawami jedna osoba, od 1.10 zatrudniona będzie kolejna osoba, a „na gorąco: zlecono firmie zewnętrznej przygotowanie w trybie pilnym dokumentacji do kolejnych przetargów. Przygotowano lub są w przygotowaniu następujące przedsięwzięcia:
 - a. Termomodernizacja stropodachów w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Sztumie, sali gimnastycznej Zespołu Szkół w Sztumie oraz Starostwie Powiatowym w Sztumie: dokumentacja przetargowa na wykonanie prac projektowych i na wykonanie robót budowlanych
 - b. Montaż gruntowej pompy ciepła do centralnego ogrzewania i ciepłej wody użytkowej dla SOSW w Kołozębju, wraz z wymianą wewnętrznej instalacji c.o. i c.w.u.: dokumentacja przetargowa na wykonanie robót budowlanych w systemie „zaprojektuj i wybuduj” -wykonane
 - c. Dostosowanie budynku SOSW w Uśnicach dla osób niepełnosprawnych z dobudową dwóch wind zewnętrznych w systemie „zaprojektuj i wybuduj”: dokumentacja przetargowa na wykonanie robót budowlanych etap I – winda oraz dostosowanie pomieszczeń prowadzących do windy zewnętrznej oraz remont pomieszczeń internatu dla osób niepełnosprawnych – opis przedmiotu zamówienia (Program Funkcjonalno-Wykonawczy) dostarcza Zamawiający; dokumentacja przetargowa na realizację usług etap II - zaprojektowanie i wykonanie drugiej windy zewnętrznej oraz remont i dostosowanie pozostałych pomieszczeń obiektu dla osób niepełnosprawnych – 1 dokumentacja przetargowa;-wykonane
 - d. Adaptacja toalet dla potrzeb osób niepełnosprawnych w budynkach SOSW w Kołozębju, PCPR w Sztumie, sali gimnastycznej Zespołu Szkół w Sztumie oraz Starostwa Powiatowego w Sztumie: dokumentacja przetargowa na realizację prac remontowych
 - e. Instalacja systemu zarządzania energią w budynkach SOSW w Kołozębju, PCPR w Sztumie, sali gimnastycznej Zespołu Szkół w Sztumie oraz Starostwa Powiatowego w Sztumie: dokumentacja przetargowa na realizację robót;
7. W efekcie od czerwca do września przygotowano następujące przetargi na dokumentację i wykonanie inwestycji:
 - a. Przebudowa drogi DW 515-Żuławka Sztumska (wykonawstwo i inspektor nadzoru),
 - b. Przebudowa przepustu w Stążkach,
 - c. Przebudowa ul. Reja w Sztumie (dokumentacja i wykonanie),
 - d. Przetarg na dokumentację przebudowy drogi Cieszymowo-Balewo,
 - e. Umowa na dostawę i montaż obiektów małej architektury w SOSW w Uśnicach oraz ZSZ w Barlewiczkach,
 - f. Opracowanie dokumentacji projektowej na budowę chodnika przy drodze powiatowej w Dąbrówce Malborskiej,
 - g. Przebudowa drogi Uśnice-Sztumskie Pole (dokumentacja i wykonanie),
 - h. Dostosowanie budynku SOSW w Uśnicach dla osób niepełnosprawnych z dobudową dwóch wind zewnętrznych,
 - i. Przebudowa drogi Postolin-Pułkowice (dokumentacja i wykonanie),
 - j. Montaż pompy ciepła w SOSW w Kołozębju wraz z wymianą wewnętrznej instalacji c.o. i c.w.u.,
 - k. Przetarg i wybór oferenta na dostawę, instalację, konfigurację oraz wdrożenie systemu elektronicznego obsługi dokumentów w starostwie.

8. Wyodrębniono w budżecie kwotę **365 000 zł** na przygotowanie dokumentacji na remonty i przebudowy dróg powiatowych, by w razie ogłaszania konkursów na dotacje rządowe lub regionalne być przygotowanym do udziału.
9. W sierpniu 2021 oddelegowanie pracownika starostwa do prowadzenia archiwum urzędu.
10. Na pierwszej czerwcowej sesji podjęto uchwałę o zwiększeniu środków na promocję o 50 000 zł, bo budżet w tym rozdziale został całkowicie wykorzystany i nie można było realizować różnego rodzaju zobowiązań.
11. Zmiany personalne, których celem jest usprawnienie działań starostwa powiatowego:
 - Odwołano skarbnika Gabrielę Smolińską i powołano z powrotem na to stanowisko panią Lucynę Bednarską, która finansami powiatu zajmowała się w ostatnich 13 latach,
 - Zatrudniono kierowcę, który jest jednocześnie konserwatorem, niezbędnym do wielu prac wewnątrz urzędu,
 - Zlikwidowano etat kierownika referatu dróg,
 - Połączono, tak jak było wcześniej, funkcję Naczelnika Wydziału Geodezji, Kartografii i Gospodarki Nieruchomościami z funkcją Geodety Powiatowego,
 - Ogłoszono konkurs na stanowisko ds. zamówień publicznych, a także stanowiska w wydziale edukacji.
12. Opracowanie nowego regulaminu organizacyjnego i schematu organizacyjnego urzędu (w toku).

Opracował:

Leszek Sarnowski

Starosta Sztumski